

SOBRE LAS SET PARAULAS

Tots els fets grans en l' història de la humanitat han obrat á manera d' agulló en la imaginació dels artistes, els qui posant son art á servey del fet que els seduhia, l' han perpetuat per ensenyança y remembrança de las generacions futuras.

No hi ha detall en la vida dels homes superiors que no hagi meregut els honors d' atraure 'l sentiment de algún artista.

Però regiréu la història, estudiéu las tradicions de tots els pobles que foren y continuan essent sobre la terra y certament, cap fet hi trovareu que pugui compararse ab lo pas per lo mon del Christ, qual passió y mort commemora la Esglesia en los jorns de la vinent setmana.

Al final dels segles la sombra benfactora de Jesus-Christ continuarà com are cobrint l' amplitud de la terra.

Y llavors com are, y com sempre des qu' Éll vingué al mon, sos passos en la terra serán font d' inspiració per tothom que senti bategar son cor á impuls del art. Sas paraules fóren d' amor, sos fets també ho fóren y Éll qu' aymant havia viscut, per l' amor y aymant volgué morir, y sapigut es que l' amor es el sentiment primordial en tothom que senti l' art.

Per aixó no es de estranyar que ni un sol dels moments en la vida del Christ, hagi escapat al art, que sempre ha trovat en las parabolas evangélicas á dolls la inspiració per bon nombre de sas millors obras.

¿Voleu res mes hermós que la descripció de las nupcias de Canaan? ¿Haveu sentit alguna volta reflexió de perdó mes sublim que la que feu 'l Christ als faritseus que volian apedregar la Samaritana?....

Visqués avuy Jesús y encare se l' hi donarian ocasions de retraure alló de que «qui estigui net, tiri la primera pedra.»

Mes si tots els passos de la vida del Christ son admirables, potser els aventatja en hermosura los que doná en el camí de la mort. La

pujada al Golgôtha que feu Jesús ab la creu al coll, l' han feta moltes voltas seguintli las petjadas els homes mes eminentes en l' Art.

S' han sorprés en sa tristesa, han plorat á la vista de sas penas y al sentirli 'ls gemechs d' angoixa, y ho han volgut contarho al mon per medi del art. Pintors, y músichs s' han donat la má en aqueixa gran tasca, pero ni uns ni altres per més que 's diguin Haydn (1) ó Velázquez hi han sigut prou afortunats.

Perque 'ls artistes eran homes y no han arribat á comprendre la sublim expressió de llástima que degué tenir la fesomia y la veu del Christ al demanar perdó pera 'ls mateixos que 'l matavan perquè no sabian lo que feyan.

No s' han trobat encare ni las líneas ni 'ls accents del amor inténs, que sentí Christ al donar per Mare á la humanitat que 'l matava á sa propia Mare, de la magnanimitat al concedir el perdó al lladre qu' avanç lo menysprehuava; del prech al demanar auxiliis á son Etern Pare; del afany al expressar sa necessitat; de la resignació al veureho tot acabat, y per últim de la confiança al fer entrega en mans de son Deu de l' ánima que l' hi escapava per instants de son Cos.

Han passat 19 segles ja de la trageria del Calvari y encare avuy, en te la humanitat una idea molt confosa de lo que fou 'l Christ. Y es perquè Christ fou tot amor y la humanitat es tota guerra.

Quan arribi 'l jorn en que tots ens aymém, el jorn en que l' home estimi al home, y quan el pare vulli al fill y aquest corresponga sens travas al amor de son pare, quan la humanitat siga humana, solçament llavors podrà tenir idea l' home del gran relleu de la figura del Christ.

FRANCESCH X. BONET.

(1) Per cert qu' are que parlo d' aqueix gran mestre 'dech fer constar que las *Set paraulas* de Haydn las va escriure dit compositor per encarrech d' un canonge de Cádiz l' any 1785. La partitura original se conserva en la Catedral andalussa qu' ab ella te un tresor. Avuy las *Set Paraulas* de Haydn, hermoíssima obra musical, son conegudas y executadas en forma d' *oratoris*.

IMPORTANCIA DE LAS ARTS Y DE LAS LLETRAS

GENERALITATS

I

Moltas vegades he sentit á dir y no sempre á gent ignorant, que la literatura y las arts, no son altre cosa que passatemp; que 'l progrés d' una y altres no guarda relació ab la civilitació de un poble. Recordo que temps enrera, vaig discutir aquest punt ab un enginyer molt entusiasta de las matemáticas y de la física, que 'm sostenia que al costat d' aquestas ciencias, las arts y lletras no ocupavan mes que un lloch secundari, y encara, afegia, pot ser las hi feya massa favor. Tots los seus arguments se reduhían á dir que ni 'ls literats, ni 'ls pintors, ni 'ls músichs produhían cap utilitat als pobles. Unicament transigia ab la arquitectura, y encare per lo que tenia de ciencia. Lo primer día varem haver d' acabar avans de que jo hagués pogut dir res; no vaig fer cap basa, aixís es que tenia desitjos de pendre la revenja. Per casualitat, l'endemá me trovava llegint la preciosa novela d' en Pereda «El sabor de la tierruca», que feya poch havia sortit, formant part de la colecció de las obras complertas del dit autor, quan entrá á veure 'm lo meu antagonista; tot seguit entoná grans lamentacions contre 'ls espanyols que perdem lo temps llegint novelas, atribuhint la nostra decadencia, á que 'ns preocupem molt de lletras y arts y deixem abandonadas las ciencias físicas y exactas. Al sentirlo recordava que casi tots los catedrátichs que havia sentit, donavan una importancia tan gran á la ciencia que explicavan, que de creure 'ls era la única que mereixia 'ns trenquessim lo cap pera estudiar-la: tant alguns d' ells extremavan los arguments: aixís es que no estranyava que 'l meu amich tingués aquesta monomania en creure únicament dignas d' estudi las ciencias, objecte de sa predilecció.

Quan va haver acabat, recomanantli 'l silenci, li vaig llegir lo segón capítol, de la obra d' en Pereda, en lo qual aquell Don Baldomero, personificació de la vagancia y de la inutilitat, diu que 'ls sabis se ocupan de lo que no 'ls importa y afirma categóricament, que no hi ha res que destorbi tant com lo saber. Va fer una mitja rialla al sentir aixó; rigué de debó, al llegir jo alló que l' autor posa en boca del mateix tipo: «diu un sabi: jo veig una estrella mes, á mí m' en sobran la meytat... que 'l sol pesa tants de milions de quintas, dónali memorias.....»

Al acabar la lectura vaig argumentar dient-li: lo tipo que 'ns presenta en Pereda, no veu, ó millor dit, no vol veure (perque estudis ha tingut) los beneficis que 'ns ha portat l' avens de las ciencias físicas y naturals, passa per alt la objecció que li fa son contrincant preguntantli, si está encara pe 'ls taparrabos; no pensa mes que en menjar lo que 'l pobre patrimoni de 'l seu pare li permet, en passejar, en jugar y altres vicis, sense preocuparse de tot lo altre; y es mes, no concebeix que hi hagi qui no pensi com ell: que hi hagi qui per gust se busqui mal de caps, estudiant, ocupantse de la cosa pública: y porque voluntariament no vol comprendre 'ls beneficis de la civilitació, es porque 's mostra enemich de la ciencia y de tot lo que signifiqui esforços intelectual.

Aixís mateix, tu y tots los que teniu manía per una classe determinada d' estudis, principalment si son dels que 's dihuen científichs, no veyeu res més que lo que á aquestos estudis se refereix, y per aixó negueu importancia á lo que no haveu estudiat.

No veyeu la gran influencia que la literatura y las arts tenen sobre 'ls aconteixements, perquè ab prou feynas haveu saludat l' historia y la vostra manía vos posa una vena devant dels ulls que vos priva d' apreciar los fets que passen al vostre devant.

Per aquesta causa no vos haveu fet cárrech del paper que ha pres la poesia en las revolucions, passantvos per alt lo molt que ha contribuít á despertar los pobles mes ó menos sotmesos al jou de una tiranía; no veyeu lo poder que la música te sobre 'l nostre esperit, fentnos estar tristos ó alegres segóns sigan los seus motius; no compreneu que fundant las societats corals, en Clavé ha fet molt més pera moralisar los costums que lo que pujan fer cent tractats de moral: vos passa desapercibuda la fruició estética que produheixen las obras pictóricas y escultóricas: no compreneu la necessitat del teatre á pesar d' haverse extés fins á las poblacions mes petites; no veyeu, en fi que la mateixa ciencia necessita l' auxili de l' art per arribar á las multituds.

No veyeu ó no voleu veure mes que teoremas matemátichs, lleys físicas y químicas y per aixó negueu la importancia de la literatura y de l' art, de la mateixa manera que 'l personatge d' en Pereda nega la importancia de tota manifestació produhida per l' activitat intelectual, porque no vol veure que la vida tinga altre objecte que menjar, beure y no fer res.

No vaig poguer convéncer al meu contrincant, mes lo vaig fer duptar, segóns me va con-

fessar alguns anys després, quan haventse dedicat al estudi de l'antropologia y de la sociologia, va reconeixe l'error en que estava, al comprendre que 'l sentiment de la bellesa es natural en l'home, y que no poguentse satisfer únicament ab la contemplació de las bellesas naturals, es necessaria l'obra artística, es dir, la realisació de la bellesa per l'home.

Pochs son los que pensan com lo personatge d'en Pereda; en los pobles se 'n pot trobar algú; pero son molts encare los que pensan com pensava 'l meu amich, á lo qual contribueix la tendencia moderna á las especialitats quan se porta al extrem.

Per xó m' he entretingut en aquestas generalitats, y penso dedicar alguns articles al mateix tema; limitantme á tractar de la antigüetat extraordinaria de las manifestacions artísticas y literarias y de sa universalitat, que no obeheix á altre causa que á lo necessarias que son, y finalment després de fer constar lo carácter armónich de las diverses manifestacions de la activitat humana, á donar una idea de la missió de la literatura y de las arts.

R.

DIUMENGE DE RAMS

¡Diumenge de Rams!

¡Venturosa diada
en que la fé al cor
fan reviuere encare
en la terra, 'ls nens,
missatgers dels angels!

¡Ab quin goig los veig
ab riallera cara
durne á benehir,
dins de la nau sacra,
rams del florit llor
y guarnidas palmas!

Correhi tú, fill meu;
correhi al ara santa,
del encens diví
á impregnar ton ánima.

També á mi essent nen
m' hi portá la mare,
duhent la fé en lo cor
y, en los llavis, riallas.

Correhi, lo fill meu;
mes, ¡qué dich! no hi vages,
qu' es de festa y goig
tan hermosa diada
y vesteix de dol
nostra llar anada,
per la qui 'm dugué
á benehir la palma;
¡la mare del cor!
¡ta segona mare!

FRANCESCH MARULL.

COSAS DEL POBLE

AMOR!

Aquella nit hi tocavan sardanas á plassa. Quan á la cayguda de la tarde en Bel, havia eixit de sa casa situada allá dalt del Padró, y havia baixat pel carrer de Ametllers, trencant á l'esquerra, al arriyar al carrer Major pera dirigirse á sota dels Miradors, ahont estava varada la barca de quina n'era mariner, be prou que s'ho havia pensat al veure 'ls taulons posats sobre 'ls caballets, no gayre lluny de ca la vila.

Oy ne sentía de recansa al pensar que no per ell se posavan aquells trastos en un costat de la plassa, més la feyna es la feyna y en Bel seguí carrer avall, arribá á la Planassa y tombant á la dreta, després de baixar la rampa que conduehix á la platja, se troba junt á la embarcació que temps feya l'aguardava voltada dels altres tres companys.

Lo sol ja s'havia amagat darrera las vermellas cortinas que 'n lo cim de las properas montanyas s'oviran, las aurenetas xisclavan describint cercles envers lo campanar de l'esglesia, y 'l mar suaument ab los rissos de sas enjogassadas onas, llepava el contorn de las rocas com fera mitj endormiscada passa sa llengua sobre l'esquena de sos inofensius cadells....

La barca fou tirada al aygua, fent xargotar ab lo tall de la proa la enmirallada superficie del mar; los rems foren posats al escálams; lo patró ocupá lo seu lloch, y poch á poch, com si llisqués sobre un plá encerat, la embarcació atravessá 'l port, girá la punta del moll y s'enfilá mar endintre perdentse entre las ombras del crepúscul.

¡Pobre Bell! Al poble hi deixava á la Marió, perla ampurdanesa, arrencada de lo fons mateix d'aquell mar que perfuma la vila ab sas acres emanacions d'algas y de yodo. Ell la havia vista creixer, ell havia pogut apreciar las transformacions de la nena que 's fa dona, guanyant en boniquesa y convidantnos á estimarla; ell havia acabat per embojirshi, y ella havia correspost al seu amor. ¡Si en van ésser de felissos durant aquell temps! Després... després los temps varen cambiar... vingué aquell senyoret foraster, li digué quatre cosas de las que ells saben dir, y la Marió ja no fou per ell lo que sempre havia sigut; la dona que l'estimava; mes no per xó havíala ell oblidat, que son las contrarietats pel ver amor, lo que 'l vent per las grans fogueras; l'avivan.

¡Si s'en feu de reflexions mentres mar endintre anava la barca impulsada pels acompas-

sats colps de remes que 'ls mariners, sos companys, y ell donavan!

¡Aquella nit seria nit de festa pera tothom, nit d'alegría pera la Marió y l'altre, rumberian amunt y avall del carrer Major, sonaria lo fluviol, se donarian las mans estrenyént-selas fort, ben fort!—¡Y que de cosas se dirían sense dirse res de paraula, tan sols ab las estretas mes ó menys fortas de ma, llenguatje silencios, dels enamorats!

Y la barca anava mar endins... de que ell l'estimés be prou s' en feya cabal ¡era tan xamosa! mes de que ella l'hagues oblidat á en ell, á lo seu Bel... oh! aixó semblava mentida, no podia ser... L'altre podia ser mes rich, ¡pero de cor, de cor sí que no 'n tenia més que ell! La sort podrá favorir á uns més que altres, pero la naturalesa á tothom li don lo seu cor pera que estimi.

II

Quan la barca torná á port enfonzantse ab lo pes de la càrrega de peix fins á l'orla, y clavá sa popa en la sorra tombantse una mica cap á estribor com si estigués fatigada de sa tasca, els acorts de l'última sardana, embolcallaren lo cervell d' en Bel com d' una mena de boyra que li ennuvolí, de manera que tingué de recalcar-se ab totas duas mans pera no caure desvanescut.

¡L'estima, l'estima! anava dihent portat per la febre de son deliri. Son cos estava estenuat pels sofriments de son esperit, lo jo que pensa fins quan dormim, lo funcionament del cervell lliure de las trabas de la voluntat, anava fent son curs. Sa voluntat estava aclaparada per l'engelosiment; son cervell lliure ja de son fré, s'enlayrá per altres mons, y fomulá felicitats, enderrocá miserias humanas, nascudas de baixos sentiments, ordená ditxas, si es que las ditxas ordenarse poden, y durant aquells instants d'ensopiment, en Bel fou felís, mol felís... ja no pensava en si ella l'estimava ó no...

Molt mes felís, hagués sigut si hagués lograt, arribar fins á la capsalera del llit ahont reposava la Marió. Veyent son cos, hauria sentit altre volta la passió; l'amor per aquell cos d'angel mostrand son esculptural pit mitj sortint d'entre 'ls plechs dels blancs llensols, ab los rissos estesos sobre 'l coixí, ab sas formas dibuixadas per dessota de la roba.... veient son cos, l'hauria estimada y hauria sigut desgraciat: Si hagués pogut veure, lo jo íntim, lo jo lliure de las trabas de la voluntat que ja no li manava qu' amagués fins en la expressió dels ulls los sentiments del cor, hauria sigut felís, ¡pobre Bel! porque l'haguera despreciada.

La Marió somniava que apilonava dobles de cinch duros.

FREDERICH P. VALLÈS.

Barcelona Mars, 98.

Secció oficial

De l'acort pres per la Comissió Mixta de Reclutament de la Provincia ne donem lo següent extracte:

Vista la competencia entaulada entre los ajuntaments de

Palamós y S. Joan de Palamós

RESULTANT

Que 'ls pares del minyó Víctor Vergonyós tenen sa residencia á Palamós desde fa mes de 14 anys, quan se interrompí per poch mesos sense aixecar lo domicili, especialment la tenen desde avants de 'l primer de Janer de aquest any.

Per certificació constan los pares y demés familia empadronats á Palamós.

En l'acta de rectificació de l'allistament l'interessat no presentá cap reclamació y sos pares manifestaren son propòsit de que sia sortejat en aquesta vila.

Que 'l germá de l'interessat fou sortejat á Palamós l'any 1897 procedent del Reemplás de 1894.

Que 'l minyó es natural de S. Joan.

Que los pares y familia han viscut en lo carrer Major quan menos desde 'l Juny de 1897.

Que 'l pare ha desempenyat lo càrrech de vocal de la Junta municipal en l'any 1896-97.

En l'acta de rectificació de l'allistament tots los minyons presents varen demanar que no se eliminés al company Víctor Vergonyós encara que fos continuat en l'allistament de Palamós.

Que si be un germá de l'interessat en l'any 1893 cubrí cupo per Palamós aquest germá no corresponia al allistament de dit any, sinó al de algún anterior que li corresponia per la residencia legal de pares y fills abans de 1895.

CONSIDERANT

Que 'ls pares, de molts anys han tingut sa residencia á Palamós, de l'any 1895 al mes de Novembre de 1897 á Sant Joan; y desde aquesta última época fins avuy á Palamós.

Que 'ls pares han residit durant l'any passat á S. Joan per més temps que á Palamós.

Que 'l pare ha exercit lo càrrech de vocal associat de la Junta Municipal de S. Joan en l'any 1896-97.

Que un minyó correspon al allistament del poble en que 'l pare hagi tingut per més temps sa residencia en l'any anterior.

La Comissió Mixta acordá:

Que 'l minyó Victor Vergonyós Vicéns correspon ab major dret al poble de Sant Joan y que siga excluit de Palamós, etc., etc.

L' Ajuntament de Palamós ha acordat acudir de alsada de l' anterior resolució pera davant l' Excm. Sr. Ministre de la Governació.

ELECCIONS

Sense incidents de cap mena s' efectuaren lo diumenge passat las eleccions pera diputats á Corts donant la lluyta electoral en aquesta vila lo següent resultat.

PRIMER COL-LEGI

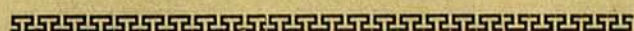
D. Joseph M.ª Vallés y Ribot. . . . . 210 vots
» Ramiro Alonso Padierna de Villapadierna 155 »
Una papeleta en blanch.

SEGON COL-LEGI

D. Joseph M.ª Vallés y Ribot. . . . . 116 vots
» Ramiro Alonso Padierna de Villapadierna 90 »
Una papeleta en blanch.

Dijous d' aquesta setmana va ser proclamat á La Bisbal, diputat á Corts per aquest districte en Ramiro Alonso Padierna de Villapadierna, ministerial.

X. Y. Z.

NUPCIAL ⁽¹⁾

Engarlanda ta rossa cabellera
de tarongers en flor:
y aném al temple sant, dona encisera,
que Deu allí 'ns espera
per benehir lo llas del nostre amor.

Tot somriu, tot renaix; amorosida
se vá escampant la llum,
s' obra á son bés la flor plena de vida,
y 'l bosch de farigola y sajudida
exhala dolç perfúm.

Volan los papellóns, en l' ayre, en l' ayre,
per lo camí del vent
y 'l rosinyol, dels boscos lo trobayre,
endressa refflayre
son himne matinal al sol ixent.

¡Qu' es bonica, qu' es bella, qu' es hermosa
la terra al despertar!
La Natura amorosa
nos crida «viu y gosa».
Anemhi, anemhi á viure y á gosar.

(1) Primer accésit á la Flor natural. Certámen del Ateneo Graciense.

Deixém les nits obscures.

Juntats per sempre més
anem cap á gosar de les dolsores
rabejantnos d' amor en les fonts pures
en amantíssim bes.

Anirém al sortir de la capella
al casal que bastiren mos passats,
'hont cada estiu hi nia l' oranella,
y allí 't diré, ma vida, la may vella
llegenda de dos cors enamorats.

Te diré lo que diu la papellona
volant de flor en flor,
y la cansó que la rosella entona,
sa vermella corona
gronxant per entre 'ls camps de xeixa y or.

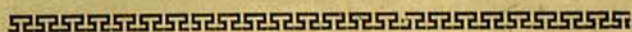
Sentats sota 'l parral, sens dol ni pena,
saborint de la vida dolsa mel,
pentinaré ab mos dits ta rossa trena
y tenint los teus brassos per cadena
me semblará trovarme al seté cel.

Engarlanda ta rossa cabellera
de tarongers en flor:
aném al temple sant; Deu nos espera
pera poguer lligar, dona encisera,
lo nostre llás d' amor.

Y jo seré tot teu, oh dona hermosa,
l' amor de nostres cors may finirá...
Aném cap al altar, somniada esposa,
aném cap al altar, aném y gosa.
Lo pler vá á comersá.

NARCÍS DE FONTANILLAS.

Girona.

NOVAS LOCALS

Després d' algunas setmanas d' ausencia, ha tornat á visitar nostre Redacció lo benvolgut company *Lo Geronés*, á qui ab greu sentiment havíam deixat de veure, sent aixís que LA SENYERA l' hi fou enviada cada setmana.

Dissapte al matí passá per davant de nostre badía una esquadra inglesa, composta de 11 barcos, qu' anava manada per l' almirant Stephenson.

Nombrosa gentada va presenciar lo pas de la esquadra desde 'l Padró.

Tením entés que Palamós es una de las vi-

las que entran en la combinació artística que 's proposa realisar lo renomemat actor n' Enrich Borrás, director de la companyia del *Romea de Barcelona*, quant aqueixa acabi la actual temporada en lo teatre barceloní.

Celebrarém de totes veras que 'l nostre amich en Borrás se decideixi á visitar nostra vila y 'ns dongui á coneixer las principals obras estrenadas enguany en lo *Romea*, entre altres *Lo Nuvi* del plorat Feliu y Codina.

Havém rebut la visita de dos nous companys, *Lo Conceller*, de Barcelona y *Lo Trapacer*, de San Feliu de Guixols.

Aquest últim, dirigit per nostre estimat amich en Pere Colomer, es de carácter festiu y justifica plenament lo xocant titol ab que ha estat batejat.

Molts anys de vida á abdos companys.

Diumenge á la tarde dos dels amos de la barraca anomenada *Miramar*, y generalment coneguda per la dels 23, situada á la cala de *La Fosca*, se 'n donaren compte de que aytal caseta havia sigut oberta y saquejada, emportantse 'n los lladres bon nombre de plats, culleras y altres utensilis, y bebenthi després de feta la feynada, segóns se va poguer suposar.

Dissapte y diumenge estigué á Palamós, passant revista d' inspecció al cos de la Guardia civil, lo coronel quefe del tercer terç, D. Joaquim Aguado Navarro.

Los sermóns del predicador Mossen Gibert han esset de los més notables que s' han sentit en aquesta Esglesia parroquial.

En l' últim que s' escaygué lo divendres, festa dels Dolors, Mossen Gibert estrená la trona, d' estil gótic que s' ha posat en lo temple.

Agrahím á nostre amich En A. Guasch Tombas l' envió del primer volúm de sas prédicas mensuals, titolat *Los Inquisidors*. Va ilustrat ab bonichs dibuixos per lo celebrat dibuixant de *La Tomasa* Sr. Junyent.

En la nit del 24 del prop passat mars, se calá foch en el pis primer de la casa en que te establert son magatzem de taps á London, nostre paysá y benvolgut amich En Jo-

seph Tauler. Se varen cremar 400 balas de taps, pero edifici y mercaderias estavan assegurats.

Per aquesta causa retrasará algúns jorns sa vinguda á Palamós lo nostre amich Tauler.

Dissapte passat estigué á Palamós lo senyor Vallés y Ribot, y dimars lo senyor Villapadierna ab l' objecte de despedirse de sos amichs.

Lo temps ha esset aquesta setmana sumament variable, pero mes aviat ab tendencias á la pluja.

En la nit del dimecres al dijous caigué un fort aigat que segóns se 'ns va dir, va causar forsa mal en los camps y sembrats del terme municipal de Calonge.

Havém rebut lo primer cuadern de una edició popular de la *historia de la marina de Guerra española* qu' ha començat á publicar á Barcelona lo periodista en Emili J. Orellana.

Tením entés que dit company en la prempsa 's proposa publicar en sa obra detalls interessants sobre l' *Esteller* y la *Mestranza* d' aquesta vila.

Agrahim al senyor Orellana la atenció qu' ha tingut envers nosaltres.

Ha quedat dissolta la companyia de sarsuela que baix la direcció del mestre Oliver ha estat actuant durant tota la temporada de Quaresma á Palafrugell.

D' un quan temps ensá se vénen introduhint tan notables milloras en los edificis y dependencias del Tranvía del Baix Ampurdá, en aquesta vila, que ho fem constar ab satisfacció felicitant ab tal motiu á la Gerencia y á la Junta, qu' han tingut lo bon acert de disposar lo compliment de tan necessarias reformas.

Continuan ab molta activitat á Palafrugell els trevalls d' enderrocament del grandiós edifici instalat allá 'hont deurá serho el Centre Fraternal.

*** Tota la setmana han cridat molt la atenció 'ls aparadors de la acreditada botiga de nostre amich En Felix Pla, per lo ben assortits en tot lo que 's refereix á Setmana Santa.

Registre civil

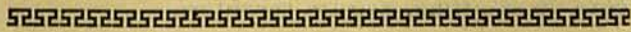
NAIXEMENTS

Noys.	0
Noyas	1
Total.	1

DEFUNCIONS

Enriqueta Sirveches Vila, 17 mesos.

R. E. P.

REGIONALS

La llorejada poetissa Na Dolors Riera Batlle, muller del inspirat poeta En M. Escriu (*Riusech*) ha obtingut lo premi al millor sonet de consonants forsats en lo Certámen obert per *La Opinió Catalana* de la Habana.

Siga la enhorabona.

També la doném en extrem coral á nostre bon amich y excelent colaborador En Manel Folch y Torres, per 'ls elogis que l'hi fa l'esmentat periódich cubá al reproduhir en sas columnas un article que nostre col·laborador va publicar en *Lo Conceller*.

L'Assamblea federal celebrada la setmana passada á Figueras prengué entre altres acorts lo de demanar al Govern metropolitá l'autonomia de Catalunya.

Han comensat ja, segóms se diu á un teatre de Mascow, 'ls ensaigs pera posar en escena 'l celebrat drama d'En Angel Gimerá *Terra Baixa*, traduhit al rus per un literat d'aquella nació que trobantse accidentalment á París quant se va estrenar lo drama de nostre amich traduhit per 'l malaguanyat Geleè Bertal, tingué ocassió de sentirlo y d'entusiasmar-se.

Celebrém de tot cor lo nou trianf d'En Guimerá.

Firmada per los Concellers d'Olot En Maria Vayreda, En Joaquím Cassabó, En Joan Ferrer y En Pere Puig, va ser presentada al Ajuntament d'Olot, que la va aprobar, una proposició en que 's demana al Govern de Madrid la autonomia de Catalunya.

Proposicions en lo mateix sentit tenen ja

aprobadas y en curs los Ajuntaments de Vilafranca, Reus, Vendrell y molts altres.

L'Ajuntament barceloní ha pres l'acort de destinar 75.000 pessetas á la compra d'obras que concorrin á la vinenta Exposició de Bellas Arts de Barcelona y 50.000 per la compra de diplomas y medallas de la fira concurs-agrícola.

La Associació Lliteraria de Girona ha elegit pera formar part del Certámen que 's celebrarà en las firas de Sant Narcís d'enguany, als següents individus: En Francesch Viñas Serra, En Agustí Maymir, En Bonaventura Roqueta, En Anicet Ibran, En Juli Piferrer.—*Suplents*: En Joseph Laporta, En Andreu de Fontanilles y En Manel Culla.

En la *corrida* que 's va celebrar lo prop passat diumenge á la plassa de toros de Barcelona, va ser enganxat per un dels bous lo *diestro* anomenat *Juanerillo*, rebent tal ferida en parts delicada que morí als 18 minuts en la enfermeria.

La *corrida* va continuá.

Sentim llástima per la pobre víctima y 'ns dol que hi hagi poble que acudeixi á eixos espectacles de sanch y estalviém tot altre comentari.

Secció Comercial

Desde 'l dia 20 de Mars lo moviment de nostre port ha sigut lo següent:

ENTRADAS

De Barcelona, llaud *Pepito*, de 22 tons. p. Ventura, ab càrrega general.—De Barcelona llaud *Montserrat*, p. Berta, de 35 tons. ab càrrega general.—De Barcelona, llaud *Anita*, de 35 tons. p. Esteva, ab càrrega general.—De Barcelona, llaud *Manuelito*, de 19 tons. p. Gallart, ab càrrega general.—De Valencia y San Feliu, llaud *Maria*, de 70 tons. p. Perez ab efectes.—De Marsella, vapor danés *A. N. Hansen*, de 930 tons. c. Thidemann, ab efectes de trànsit.

DESPACHADAS

Pera Vinaroz, llaud *Maria Rosa*, ab efectes.—Pera Barcelona, llaud *Manuelito*, ab efectes.—Pera Riga y escalas, vapor danés, *A. N. Hansen*, ab suro.

Ha arribat ja á Valencia procedent de 'ls Estats Units, la fragata mercant «Palamós», que vindrá á nostre port á carregar pacas prempsadas de pelias de suro.

—Un diari de Madrid ha donat la noticia de que arribará á Barcelona un vapor inglés ab un important carregament de blat.

DUAS CARTAS

Lo Director m' ha fet entrega, de duas cartas qu' ha rebut, escritas en francés, y traduhidas per un company de redacció, pera que vegi si es convenient de ferhi alguns comentaris. A continuació van las referidas cartas:

Sor. Director de LA SENYERA.

Per atsar es arribat á las mevas mans un número del setmanari de sa digna direcció, y com vaig tenir, fa molts anys, la satisfacció de coneixer aqueixa hermosa vila que banyan las onadas del mar llatí y de viurehi una temporada, y son recort no ha fugit de mon pensament. he rebut mol grata sorpresa al veure que s' hi publica un periódich tan ben escrit y en quinas columnas, además de las novas locals, hi tenen també cabuda los assumptos y problemas de interés general.

Si me permeteu dir ab tota franquesa mon pensament, he de manifestárloshi que m' ha causat verdadera estranyesa que la dita publicació siga redactada en catalá. Esplicaré lo perquè del meu modo de pensar. Al sortir de Catalunya, y d' aixó fa ja bastant de temps, era mania molt estesa, entre personas que pretenían passar per distingidas, abstenirse de conversar en catalá; y coneixía moltas familias que, sens dupte mogudas per igual tí, obligavan á sos fills á parlar en castellá fins en sa llar mateixa.

Jove jo allavors, si bé sols me preocupava per cosas que afectessen á la joventut, prenía tot aixó per una ridiculesa, atenent á que la llengua castellana al escaparse dels llabis de aquells nens y dels de sos pares, sonava d' un modo que feria á l' orella.

La ciutat de Barcelona doná per desgracia aculliment á costum tan poch recomanable y es de creure que alashoras arribá també á Palamós lo contagi; puig mes d' una vegada me digueren, parlant d' ella, algunas personas conegudas de las vilas vehinas, que á Palamós se parlava en castellá los dijous y los diumenjes.

Lo exposat sols tendeix, com ja he dit, á explicar lo motiu de que m' estranyi que publiquin en catalá son setmanari.

Per altre part, lo afecte y simpatía que sento per Catalunya, fá qu' estiga de sobras enterada del renaixement literari de tan hermosa terra y aixó m' induheix á creure que aqueixa pintoresca vila no ha volgut quedarse enrera y que

haurá emprés decididament tan saludable vía. LA SENYERA me don d' aixó la millor prova. ¡Com haurá cambiat aqueixa vila, d' ensá que no l' he vista!

Res mes á dir: solsament que pot suscriurem al periódich y que li prego se servesca trasmete la carta adjunta al redactor que firma *Doctor H.* per si éll créu dignes d' esser llegidas tant sols algunas de las ideas que m' atreixo á exposar sobre *Lo feminisme*. Désitjo conservar l' incógnit.

Rebi, senyor Director, la salutació mes sincera de sa affma. segura servidora.

M. F. A.

Reims 21 Mars 1898.

Aquesta carta crech que no necessita comentaris: la distingida senyora coneix be 'l carácter que tenia nostre vila y 's fa cárrech de lo que representa LA SENYERA.

Ara saboregin nostres llegidors l' altre carta dirigida al que firma aquestes ratllas.

Sor. Doctor H.

En son article *Feminisme*, que 's publicá en lo n.º 3 de LA SENYERA, vosté posa de relleu totas las manifestacions en que se desentrolla lo feminisme.

A mon entendre, la idéa capdal de vosté en los indicats articles es la de presentar tant sols las curiositats del mateix, apuntant de pas algunas consideracions; ja que segons veig no tracta á fondo la cuestió. Mes lo feminisme revesteix tanta importancia, baix la mira de que la dona puga guanyarse 'l pa de cada día, sense lo auxili del home, que jo desitjaría que vosté, ab la competencia que li reconech, se dignés tractar á fondo aquest assumpto.

Li parlo per experiencia. Criada en Catalunya, la educació que jo vaig rébrer fou aquella educació sencilla que s' acostuma donar á las senyoretas de la classe mitja. Al casarme, sabía jo lo necessari pera ésser bona mestressa de casa y bona mare. Com lo meu marit tenia al estranger tot son negoci, me fou precís abandonar la Patria y tingui ab lo temps necessitat d' estudiar y aprendre los tres idiomas, francés, inglés y alemany, lo cual ha sigut ma salvació; puig havent tingut la desgracia inmensa de quedarme viuda y faltada de recursos, als vuyt anys de matrimoni, la miséria s' hauría apoderat de mí á no haver tingut lo recurs de poder presentarme com á professora de llenguas. No foren donchs los coneixements adquirits en los col-legis d' Espanya, lo que 'm proporcioná la ventatja de saber guanyarme la

vida, sino la sort ó la casualitat que m' obligá á empendre lo estudi dels ja indicats idiomas.

Al igual que jo, moltes son las donas que no poden contar ab lo poderós aussili del home, ja siga per una ó per altre causa; y en aquest cas, ¿no creu vosté necessari, senyor Doctor H., que la dona posseeixi 'ls coneixements suficients pera que puga viurer ab deguda independència?... Es indispensable que tots quants aplaudeixin la millora social que tendeix á afavorir justament á la part mes feble de la societat, tirin son gra de sorra al bon fí de la prócsima realisació de tan meritória obra, y, aixó exposat, veliaquí 'l perquè me permeto suplicarli que tracti á fondo la qüestió. No 's perden may en lo mon las forsas que s' empléan en bé de la humanitat; per lo tant, encare que modesta, LA SENYERA, en sas aspiracions, cregui que no mancará qui reculli lo fruit de son treball.

M. F. A.

Agraheixo molt la deferencia de qu' he sigut obgecte per part de nostra apreciable compatriota, tant mes quan creu reconeixerme una competencia que no tinch: per lo qual no 'm veig ab prou forsas pera tractar á fondo la qüestió que 'm proposa: no obstant pera correspondre á la atenció de una senyora, dedicaré un article al problema feminista en l' aspecte práctic de la éduació de la dona, fent veure la necessitat de que tots los elements socials s' en preocupin, pero sense proposar cap solució porque confesso que la veig difícil.

DOCTOR H.

Llista de senyors subscriptors per costejar la nova carretera de Palamós á Sant Feliu.

Marcial Girbal, 100 pesetas.—Llorens Mundet, 150 id.—Miquel Gubert, 100 id.—Jaume Gubert, 50 id.—Federich Camós, 25 id.—Ramón Trill, 50 id.—J. Jue-ra Calvet, 25 id.—Escarrá y C.ª, 50 id.—Felix Ribera, 100 id.—Sagrera y C.ª, 50 id.—Joaquim Esteva, 100 id.—R. Pecher, 100 id.—Badosa y Soler, 100 id.—F. Rabell Falgueras, 50 id.—Salvador Janer, 50 id.—Miquel Vilaret, 100 id.—Arteaga Alberti, 50 id.—Basart Germans, 50 id.—Remus Esteva y Vidal, 50 id.—Fills de J. Perdrioux, 100 id.—Buscarons y Miró fill, 50 id.—Juan Rifá y Casas, 50 id.—Florencio Pou, 25 id.—Telesfor Izal, 20 id.—Juan Fortó Jorjá, 30 id.—R. Dausá Solés, 25 id.—H. Font Comas, 25 id.—J. Dalmau, 50 id.—A. Arxer y Viader, 50 id.—J. Quintana, 100 id.—Palol y Güitó, 25 id.—Bertrán Germans, 25 id.—Ribas Bosch y C.ª, 30 id.—Francisco Lluelles, 20 id.—Joan Blanch y C.ª, 20 id.—Castelló Germans, 25 id.—Joseph Sibils, 30 id.—Oliveras Germans, 25 id.—Teodor Mascort, 25 id.—Cristofol Espigol, 20 id.—Eduard Carbo-

nell, 25 id.—Vda. de Joseph Canals, 30 id.—Eduard Ferrer, 50 id.—Gispert Germans, 25 id.—Fermín Calzada, 25 id.—Narcis Janer, 25 id.—Cosp Germans, 5 id.—Roque Sala, 50 id.—Domingo Bonet, 20 id.—Juan Jolis, 20 id.—Fábregas y C.ª, 100 id.—Joseph Vilá y Ruge, 25 id.—Sebastiá Cateura y C.ª, 50.—TOTAL 9.570 id.

Estampa d' en Octavi Viader, S. Feliu de Guixols.

Pasteria inglesa

D' EN

Alfons Vilarasau

Carrer de PELAYO, 6, bis.
BARCELONA

Especialitat en **lunchs**.

Se recomena á tots los estudiants. Als que sian fills de PALAMÓS y ensenyin LA SENYERA, gran rebaixa de preus. Un *bard*, 0'10 pessetas.

Imprenta i Llibreria de L' AVENÇ

DE

Massó, Casas & Elias

Ronda de l' Universitat, 4.—BARCELONA

Cançons catalanes, harmonisades per
Enrich Morera.

Sant Ramon, Plany, El comte Arnau, El Rossinyol, Montanyes de Canigó, Els Segados, etc.

Una, dos rals.

La Senyera

Setmanari catalá

Redacció y administració,

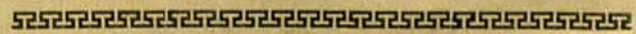
Carrer MAJOR, 27.—PALAMÓS

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Palamós, tres mesos.	1,50 pessetas
Fora, » » »	2'00 »
Estranger y Ultramar, 1 any .	12'00 »

Anuncis y comunicats, á preus convinguts.

No 's tornarán 'ls originals.

Obras catalanas, publicadas per L' AVENÇ, se venen á casa d' en OCTAVI VIADER, de Sant Feliu de Guixols.

J. BURELL & C^{ia}

CONSTRUCTORS

Vila y Vilá, 117.--BARCELONA

Especialitat en Yachts,

Llanxas de vapor, Remolcadors, Canúas, Canots, Llanxas de Salvament, etc.

TALLER DE VELAMEN

Únich á Catalunya y á Espanya pera Yachts, tendas pera 'l camp, bany, cassera, etc.

Lonas inglesas y del pais

Direcció telegráfica, «YACHTS», BARCELONA

Casa constructora del bot de salvament de Sant Feliu de Guixols.

YACHTS fets per J. Burell: **Nitetis, Atlant II, Atlant I, Niobe, Conqueridor I, Conqueridor II**, del Real Yacht Club de Barcelona.

NIOBE, constructor Burell, 3 primers premis.

FRENO ZEPHIR

NO PNEUMATIC

Únich aparell practich qu' apreta sempre la tanca en son encaix, sens la mes insignificant remor, y evita per compert un tench de cop per forta que sia la corrent d' ayre.

Naumann Cielos

La superioritat d' aqueixas máquinas s' imposa sobre totas las demés, puig en tots sos detalls tenen la mes absoluta perfecció.

Únich representant en aqueixa comarca.

Hugo Sanner

PALAMÓS

FABRICA DE GORRAS Y CORBATAS
DE

Pere Berta

Carrer MAJOR, 32.—PALAMÓS.

Estém acabant de confeccionat un variat y complert assortit en gorras d' estiu de la mes alta novetat.

CINTURONS per senyoreta, de gust últim y confecció esmerada.

CAMISAS, CORBATAS, COLLS y PUNYS de fil, etc.

Novetat, Varietat, Baratura.

LLIBRERIA Y CENTRE DE SUSCRIPCIONS

DE

Salvador Plaja Villena

Palamós.

Se serveixen tota mena d' obras á la bestreta y á plassos.

Representant á Palamós de la societat de Informes comercials y cobros atrassats, comissions, consignacions y representacions dels senyors

SATORRES y MADRENAS,

de BARCELONA.

El Diumenge de Rams

LA CASA **Felix Plà y Garriga** (antigua d'en PLÁCIDO)

te preparats per aqueixa diada

PALMONS Y PALMAS DE TOTS TAMANYS Y PREUS.

ADORNOS variats y d'exquisit gust per las ja ditas palmas.

En la diada d'avuy (Diumenge de Rams), 'l tema de mes actualitat en totas las conversacions, consisteix en parlar dels renomnats

TORTELLS d'aquesta casa, confeccionats ab materials tots de primera calitat.

No deixeu de comprar

TORTELLS, TORTELLS, TORTELLS... y res mes que **TORTELLS**

Els Quatre Gats

Carrer de Montesión

Barcelona.

Local artistich. Café y begudas d'inmillorable calitat.

La visita á **ELS QUATRE GATS** es indispensable á tot bon "touriste,,

Excelent cuyna catalana.

Relotjeria d'en NARCÍS FERRER

Arrabal interior, n.º 1.—**Palafrugell.**
Relotjes de totas menas en preus y marcas.
Arracadas, anells y brasselets.
Objectes de metall.

Representant en Palamós, FELIU CROSA.

La Senyera

's ven á Barcelona al kiosko número 1, d'en RAMON RIBES, Rambla del Mitj, devant del *Lyon d'Or.*

Exemplar corrent, 0'15 ptas.

Imprenta y Encuadernació DE OCTAVI VIADER

Gran assortit de Devocionaris y Setmanas Santas
Llibres de devoció de totas clases.
Especialitat en llibres per dol.

COMUNIO.

Llibres propis per la primera comunió de 40 céntimos á 20 pesetas.

ESTAMPAS

Recordatorias de primera comunió y gran assortit de estampas.

Se envian mostrás á personas conegudas.

JOAQUIM DAURA

Sastre

13, Unió, 13

Barcelona

Elegancia en lo tall, confecció perfecta, preus módichs.

Totas las temporadas visita 'ls pobles de **Palamós**, **Sant Feliu de Guixols** y **Palafrugell** ab un grandió mostruari.

Establiment de Fèlix Pla Garriga

Antiga casa d' en PLÁCIDO

Carrer MAJOR, N.º 32 y 33.--Palamós

En aquesta acreditada botiga trobarán sempre tot lo relatiu á CONFITERIA, COMESTIBLES, DROGAS, BATERIA DE CUYNA, LÓSA, CRISTALL y altres mes **Seccions** ja conegudas del públich.

S' ha rebut un variat y complet assortit d'

Objectes de Setmana Santa

á preus molt reduits.

Aqueixos dias de Setmana Santa veném los **Ciris** á preus may vistos.

Per 'l Dijous y Divendres Sants, ja ho saben de cad' any, tindré **Brunyols** á discreció.

Preu ficso.

MEDICAMENTOS ACREDITATS

Recomenats per la Ciencia Médica

Xarop de Hipofosfats GIMBERNAT

El mellor de 'ls *tónicos reconstituyents* coneguts, obre el apetit, cura la *anèmia clorosis* (colors pàlids), enfermetats medulars, *isterisme, insomni*: de efectes sorprendents en las convalecencias: frasc 10 rals.

Xarop de Fosfat de Cals Gelatinós GIMBERNAT

De gust agradable com l' horchata, util per afavorir lo desarrollo oseo y en la curació del raquitisme y escrofulisme, recomenable en los **embarazos y lactancia**: frasc 6 rals.

Vi de Nou de kola GIMBERNAT

Poderós aliment d' estalbi, regulador del cor, estimulante de las funciones digestivas y despertador de tot organisme empobrit: preu 8 rals.

Vi Iodo Tánich fosfatat

De mellors resultats que l' **oli de fetje de bacallá** en la tisis, escrofulisme, debilitat general y menstruacions penosas: preu 8 rals.

Licor dinamogénich GIMBERNAT

A base de Morruol (principi actiu del oli de bacallá nogal y lacte fosfat de cals: frasc 12 rals.

Pastillas GIMBERNAT Cloro-boro-sódicas á la Cocaína

Contra las enfermetats de la boca, y laringe. Conservan la veu y evitan la fatiga: preu 8 rals.

Venta al por major. Farmacia del autor, Conde del Asalto, 14, Barcelona

DETALL EN TOTOS LAS FARMACIAS

PALAMÓS, D. JOAN VILAR, FARMACEUTICH.